

ชื่อโครงการ: ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการใช้พืชสมุนไพรในพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

Local Wisdom of Use of Medicinal Plants in Kantharalak District, Si Sa Ket Province

โดย: รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณชัย ชาแทน ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาสารคาม

บทคัดย่อภาษาไทย

การสำรวจและเก็บตัวอย่างพืชสมุนไพรในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ดำเนินการระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2562 ถึงเดือนกันยายน 2563 โดยศึกษาอนุกรมวิธานและระบุชื่อพืชด้วยรูปวิธาน ศึกษาสัณฐานวิทยา เขียนคำบรรยายลักษณะ จัดทำตัวอย่างพรรณไม้อ้างอิงงานวิจัย สัมภาษณ์ชาวบ้านและหมอพื้นบ้านเกี่ยวกับสมุนไพร ชื่อพื้นเมือง ส่วนที่ใช้ทำยา รวมทั้งสรรพคุณและวิธีใช้ พบพืชสมุนไพรทั้งหมดจำนวน 217 ชนิด ใน 72 วงศ์ และ 3 วงศ์ย่อย โดยวงศ์ที่พบมากที่สุดคือวงศ์ Leguminosae คือพบจำนวน 45 ชนิด วงศ์ที่พบรองลงมา คือ วงศ์ Rubiaceae พบจำนวน 12 ชนิด แบ่งเป็นพืชดอก 213 ชนิด พืชเมล็ดเปลือย 1 ชนิด และเฟิร์น 3 ชนิด ไม้ต้น 82 ชนิด ไม้พุ่ม 43 ชนิด ไม้ล้มลุก 51 ชนิด ไม้เถา 39 ชนิด และพืชอิงอาศัย 2 ชนิด อวัยวะของพืชที่นำมาใช้มากที่สุดคือลำต้น รองลงมาคือราก ในขณะที่เดียวกันพืชสมุนไพรส่วนใหญ่ ถูกนำมาใช้รักษาโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร และมีพืชที่นำมาเป็นตำรับยาอยู่ 26 ตำรับ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

Exploration and collection of medicinal plants in Kantharalak District, Si Sa Ket Province were performed between the September, 2019 and September, 2020. Taxonomic study was done and identification were performed by using identification keys. Plant morphology was studied. Plant descriptions and voucher specimens were prepared. Medicinal uses were studied by interviewing villagers and folk medicine healers about plant local names and medicinal uses. Two hundred and seventeen species in seventy-two families and three subfamilies of medicinal plants were found. They consist of 213 angiosperms, 1 gymnosperm, 3 ferns, 82 tree species, 43 shrub species, 51 herb species, 39 climbing species and 2 epiphytes. Among these the Leguminosae was the richest family (45 species), followed by the Rubiaceae (12 species). Stem was the most popular and the Rubiaceae was the second popular for use as medicinal plant. Most plants were used for gastrointestinal system and 26 formulas were found.